

Academia Română – Filiala Iași
Bd. Carol I, nr 8, Iași
INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
„A. PHILIPPIDE”
Str. T. Codrescu, nr. 2
IAȘI – cod 700479
ROMÂNIA
Tel/fax: + 40 – 332 – 106508
Email: secretariat_philippide@yahoo.com
<http://www.philippide.ro>

ASOCIAȚIA CULTURALĂ
„A. PHILIPPIDE”
IAȘI
ROMÂNIA
Tel: +40 726 782665
Email: asociatia_philippide@yahoo.com

Stimată Doamnă/ Stimate Domnule,

Vă invităm să participați la Simpozionul internațional anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, a XX-a ediție, cu titlul ***Provocări trecute și prezente în evoluția limbii, literaturii și culturii române***, Iași, **22–24 septembrie 2021**, organizat în colaborare cu Asociația Culturală „A. Philippide”. Cel mai probabil, lucrările simpozionului se vor desfășura *on-line*, ca și la ediția din 2020. Dar în funcție de situația pandemiei ne vom adapta din punct de vedere organizatoric.

Iată că simpozionul anual internațional al Institutului de Filologie Română „A. Philippide” împlinește 20 de ani de organizare neîntreruptă! La inițiativa Dlui Prof. univ. dr. Dan Mănuță, director al Institutului „A. Philippide” între 1990 și 2009, în anul 2002 a avut loc prima ediție a simpozionului. De atunci, în fiecare an, se organizează, cu consecvență, câte o ediție cu tematică specială. Ajuns acum la un moment al bilanțului, simpozionul Institutului „A. Philippide” a devenit o tradiție, consacrand rezultatele unor cercetări laborioase. Temele simpozionului anual internațional sunt de mare actualitate precum: globalizarea, integrarea europeană, păstrarea identității naționale, recuperarea valorilor spirituale din diaspora, problema minorităților, fenomenul imigrației ș.a. Prima ediție s-a intitulat *Identitatea limbii și literaturii române în perspectiva globalizării*, prefigurând temele de interes major care au constituit cadrul de dezbateră pentru următoarele ediții (enumerăm, selectiv, câteva dintre titlurile edițiilor simpozionului): *Limba și literatura română în spațiul etnocultural dacoromânesc și în diaspora; Spațiul lingvistic și literar românesc din perspectiva integrării europene; Români majoritari/români minoritari: interferențe și coabitări lingvistice, literare și etnologice;*

Metafore ale devenirii din perspectiva migrației contemporane; Național și internațional în limba și cultura română; Tradiție/ inovație – identitate/ alteritate: paradigme în evoluția limbii și culturii române; 1918–2018. Limba și cultura română – structuri fundamentale ale identității naționale: evaluări, perspective; Limba și literatura română în paradigma culturală contemporană.

*

Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, înființat în 1927, a contribuit, prin rezultatele cercetărilor întreprinse de-a lungul anilor de membrii săi, la alcătuirea unor opere filologice fundamentale, dintre care amintim: *Dicționarul limbii române* (DLR), serie nouă; *Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Moldova și Bucovina; Tezaurul toponimic al României. Moldova; Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900; Dicționarul general al literaturii române; Arhiva de Folclor a Moldovei și Bucovinei.* În prezent, cele 5 departamente care alcătuiesc Institutul sunt angrenate în realizarea proiectelor: *Dicționarul limbii române (DLR)*, serie nouă informatizată, *Litera C* și *CLRE. Corpus lexicografic românesc electronic; Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Moldova și Bucovina; Tezaurul toponimic al României. Moldova*, precum și *Dicționarul toponimic al Moldovei, structural și etimologic; Dicționarul general al literaturii române* (ediția a II-a) și *Enciclopedia scrierilor memorialistice românești; Arhiva de Folclor a Moldovei și Bucovinei.* La unele din aceste teme s-a lucrat și se lucrează în colaborare cu institutele academice de profil din București, Cluj-Napoca și Timișoara.

Revenind la titlul din acest an al simpozionului, putem afirma că toate proiectele fundamentale de cercetare ale celor 5 departamente din Institut trebuie să rezolve probleme de diverse tipuri, identificate în procesul de studiere diacronică a limbii, literaturii și culturii române. Bună parte dintre provocările care impun un răspuns adecvat se centrează pe colaborarea dintre filologi și informaticieni pentru a crea instrumente de lucru necesare lingvisticii, istoriei literare, etnologiei – dicționare, atlase, corpusuri de limbă scrisă sau vorbită ș.a.

Dar coborând în timp spre provocări „trecute” din istoria filologiei românești, vom aminti, succint, câteva care au marcat profund evoluția culturii naționale:

– apariția și consolidarea limbii române literare, prin efortul traductologic depus de primii traducători ai textelor biblice în limba română;

– provocări au fost și cele trei mari proiecte care au stat la baza înființării Academiei Române: Ortografia, Gramatica și Dicționarul limbii române;

Alte proiecte „provocatoare”:

– *Atlasul limbii române;*

– *Arhivele de folclor;*

– *Atlasul etnografic român;*

– *Dicționarele literaturii române (Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900, Dicționarul general al literaturii române);*

– *Dicționarele toponimice.*

Provocările în domeniul filologiei și al culturii române nu au fost puține și au avut ca rezultat, de cele mai multe ori, elemente de progres care s-au cumulat în timp, năzuind spre

armonizarea unor structuri contradictorii la prima vedere. Titlul simpozionului accentuează continuitatea preocupărilor pentru nou, pentru sincronizarea cu multe tendințe din cercetările internaționale, dar și capacitatea de a selecta ceea ce i se potrivește filologiei românești și nicidecum o preluare automată și haotică a problematicii internaționale.

În cadrul simpozionului propunem și evocarea câtorva personalități care au avut conexiuni cu Institutul de Filologie Română „A. Philippide” sau cu Municipiul Iași:

Eugeniu COȘERIU (27 iulie 1921, Mihăileni, j. Bălți, Rep. Moldova – 7 septembrie 2002, Tübingen, Germania)

= **100 de ani de la naștere;**

Vasile ARVINTE (26 decembrie 1927, Voinești, j. Iași – 11 decembrie 2011, Iași)

= **10 ani de la deces** (a fost Director al Institutul de Filologie Română „A. Philippide”: 1975–1976);

Constantin CIOPRAGA (12 mai 1916, Pașcani, j. Iași – 2 februarie 2009, Iași)

= **105 ani de la naștere** (a fost Director onorific al Institutul de Filologie Română „A. Philippide”: 1994–2009);

Adrian MARINO (5 septembrie 1921, Iași, – 17 martie, 2005, Cluj-Napoca)

= **100 de ani de la naștere.**

Îi invităm pe participanții la simpozion să împărtășească din cercetările lor asupra unor provocări trecute și prezente în evoluția limbii, literaturii și culturii române, astfel încât volumul cu lucrările prezentate la această manifestare științifică să constituie, prin conținutul său, o provocare erudită.

*

Lucrările simpozionului din **22–24 septembrie 2021** se vor desfășura pe mai multe secțiuni: **lingvistică, critică și istorie literară, etnologie-etnografie, cultură și identitate românească**. Totodată, ca și la edițiile anterioare, organizatorii vor acorda un spațiu generos prezentării rezultatelor unor granturi, burse, proiecte recent încheiate sau în curs de derulare (rezultate parțiale).

O secțiune distinctă va fi dedicată comunicărilor din cadrul simpozionului național **Memorialistica românească: între documentul istoric și obiectul estetic**, a VII-a ediție, care vor alcătui o continuare firească a cercetărilor din domeniul memorialisticii românești întreprinse cu tematica generală a simpozionului, respectiv provocările mai puțin cunoscute din mediul scrierilor memorialistice văzute ca o componentă de mare valoare a patrimoniului cultural românesc, memorialistica fiind un segment revelator pentru literatura și cultura română. Scrierile memorialistice surprind fragmente din viața socio-culturală și politică a țării ilustrând etape istorice, momente de confruntare politică, atmosfera epocilor literare cu cenacluri și dezbateri literare, întrebările, incertitudinile, jertfele de vieți omenești din timpul războiului, tratamentul inuman al deținuților politici și multe alte aspecte care întregesc tabloul viu al unor evenimente care au marcat istoria României sub toate aspectele ei. Pentru că jurnalele, memoriile, scrisorile conțin fragmente de istorie nemistificată trăite de autorii lor cu bune și cu rele, cu încredere sau dezamăgire față de unele personalități care și-au pus amprenta gândirii asupra multor înfăptuiri naționale cu ecouri adânci în timp.

*

Comunicările se susțin în limba română.

Pentru editarea viitorului volum cu lucrările simpozionului, este acceptată traducerea studiului în engleză sau în franceză (desigur, calitatea traducerii va fi una dintre condițiile publicării). În același volum, dar formând o secțiune aparte, vor fi editate și lucrările din cadrul simpozionului ***Memorialistica românească: între documentul istoric și obiectul estetic***.

Volumul cu lucrările simpozionului ***Provocări trecute și prezente în evoluția limbii, literaturii și culturii române*** va fi publicat la o editură din România, acreditată CNCS. Toate articolele vor fi evaluate de referenți în sistem de *peer-review*. Textele care nu vor întruni standardele științifice pentru publicare nu vor fi incluse în volum. Lucrările neprezentate în cadrul simpozionului nu vor fi editate în volum. Totodată, vom publica doar articole inedite și nu reluate ca atare sau ca variante ori traduceri ale unor articole editate anterior, indiferent de locul publicării.

Programul Simpozionului va fi afișat în timp util pe site-ul Institutului de Filologie Română „A. Philippide” (www.philippide.ro).

Taxa de participare la simpozion este de 80 RON (sau 17 EURO), sumă care va acoperi costurile necesare editării în volum a comunicărilor, precum și alte costuri de organizare (se asigură: diploma de participare în format electronic, editarea în volum a comunicărilor, alte cheltuieli organizatorice).

Taxa de participare va fi achitată în contul Asociației Culturale „A. Philippide” (pe care îl vom comunica ulterior).

Fiecărei comunicări îi sunt rezervate 30 de minute (inclusiv întrebările și discuțiile). **Vă rugăm să trimiteți titlul și rezumatul comunicării dumneavoastră, în limba română, precum și câteva informații despre afilierea instituțională, pe adresa simpozioniasi2021@gmail.com până la data de 15 iunie 2021.** Rezumatul va avea **cel puțin 30 de rânduri**, corp de 12 și va fi însoțit de **bibliografia minimală** pe care o veți folosi. Hotărârea Comitetului științific cu privire la acceptarea comunicării dumneavoastră vă va fi transmisă până la data de 20 iunie 2021.

Într-o circulară ulterioară vom reveni cu informații privind formularul de înscriere, contul Asociației Culturale „A. Philippide” și alte noutăți cu referire la simpozion.

COMITETUL ȘTIINȚIFIC

Acad. *Michael METZELTIN* (Universitatea din Viena, Austria); Prof. univ. dr. *Mircea ANGHELESCU* (Universitatea din București, România); Cercetător principal dr. *Ana BORBÉLY* (Institutul de Cercetări Lingvistice Rețeaua de Cercetare Eötvös Loránd, Budapesta, Ungaria); Conf. univ. dr. hab. *Nina CORCINSCHI* (Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu”, Chișinău, Republica Moldova); Conf. univ. dr. *Romanița CONSTANTINESCU* (Universitatea din Heidelberg, Germania/ Universitatea din București, România); Prof. univ. dr.

Bogdan CREȚU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași/ Institutul de Filologie Română „A. Philippide” – Filiala din Iași a Academiei Române, Iași, România, **Președinte**); Dr. Dr. H.C. *Wolfgang DAHMEN* (Universitatea „Friedrich Schiller”, Jena, Germania); Prof. univ. dr. *Sanda GOLOPENȚIA* (Universitatea Brown, Providence, SUA); Prof. univ. dr. *Otilia HEDEȘAN* (Universitatea de Vest din Timișoara, România); *Thede KAHL*, Membru al Academiei Austriece de Științe (Universitatea „Friedrich Schiller”, Jena, Germania); Prof. univ. dr. *Martin MAIDEN*, Membru al Academiei Britanice (Universitatea din Oxford, Anglia); Conf. univ. dr. *Roberto MERLO* (Universitatea din Torino, Italia); Conf. univ. dr. *Elena PLATON* (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, România); Prof. univ. dr. *Fernando SÁNCHEZ MIRET* (Universitatea din Salamanca, Spania); CS II dr. *Annemarie SORESCU MARINKOVIĆ* (Institutul de Studii Balcanice, Academia Sârbă de Științe și Arte din Belgrad, Serbia); Dr. habil. *Maria ȘLEAHTIȚCHI* (Muzeul Național de Literatură Română „Mihail Kogălniceanu”, Chișinău, Republica Moldova); Prof. univ. dr. *Ion TALOȘ* (Universitatea din Köln, Germania); Prof. univ. dr. *Ioana VINTILĂ-RĂDULESCU* (Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București, România); Lector univ. dr. *Felicia VRÂNCEANU* (Universitatea Națională „Yuriy Fedkovych”, Cernăuți, Ucraina).

COMITETUL DE ORGANIZARE

Președinte al Comitetului de organizare: *Bogdan CREȚU*, Directorul Institutului de Filologie Română „A. Philippide” (secretariat_philippide@yahoo.com).

Membri: *Ioana BASKERVILLE* (repciuc_i_o@yahoo.com); *Nicoleta BORCEA* (nikolet14@gmail.com); *Luminița BOTOȘINEANU* (lumi.botosineanu@gmail.com); *Daniela BUTNARU* (d_butnaru@yahoo.com); *Astrid CAMBOSE* (astrid.iasi@yahoo.com); *Marius-Radu CLIM* (mariusradu_ro@yahoo.com); *Gabriela HAJA* (gabihaja@gmail.com); *Ofelia ICHIM* (ofelia.ichim@gmail.com); *Doris MIRONESCU* (dorismironescu@yahoo.com); *Maricica MUNTEANU* (mari.munteanu@ymail.com); *Gabriela NEGOIȚĂ* (gabinego@yahoo.com); *Florin-Teodor OLARIU* (olariuft@yahoo.com); *Veronica OLARIU* (olariu09@gmail.com); *Ioana Diana STROESCU* (diana.stroescu1@gmail.com); *Elena TAMBA* (isabelle.tamba@gmail.com).

Directorul Institutului de Filologie
Română „A. Philippide”

Prof. univ. dr. Bogdan CREȚU

Președintele Asociației Culturale
„A. Philippide”

CS I dr. Ofelia ICHIM